

Výroční zpráva Oblastního muzea v Lounech, p. o. za rok 2015

Úvodní slovo

Rok 2015 byl pro lounské muzeum do jisté míry rokem přelomovým. K 1. lednu 2015 byla do správy muzea převedena budova bývalé Střední zemědělské technické školy v Poděbradově ulici č.p. 599 v Lounech, která se po adaptaci stane novým muzejním depozitářem. V této souvislosti je potěšitelná především skutečnost, že v roce 2015 byly na tuto akci zřizovatelem uvolněny účelově vázané prostředky, ve výběrovém řízení byla vybrána projekční kancelář a začalo se s vlastní projekcí adaptace. Rok 2015 přinesl také rozvoj prezentační činnosti našeho muzea. Do portfolia prezentační činnosti byly přidány nové akce, leckdy s cílem otestovat zájem veřejnosti o ně. Velký ohlas mělo zapojení muzea do celoměstského projektu Husovy Louny 2015, který byl štědře podpořen Městem Louny, první participace muzea na IV. ročníku Slavnosti stepí v přírodní lokalitě kopce Raná u Loun, či keramické symposium v Archeologickém skanzenu v Březně u Loun. Při přípravě prezentačních projektů je pro nás důležitá spolupráce se širokým spektrem škol a organizací, např. se Státním okresním archivem v Lounech, Správou Chráněné krajinné oblasti České středohoří v Litoměřicích či Centrem ekologické výchovy „Dymnivka“ při Domě dětí a mládeže v Postoloprtech. Ale nerad bych na někoho zapomněl a především nesmím zapomenout na naše zaměstnance, kterým patří velký dík za aktivní přístup (nejen) k těmto pracovním úkolům.

Správa a ochrana sbírek muzejní povahy

Posláním muzea je uchování sbírkových předmětů dokumentujících historii, současnost a přírodu regionu pro budoucí generace. Sběrka Oblastního muzea v Lounech je zapsána v Centrální evidenci sbírek Ministerstva kultury ČR (CES) pod **evidenčním číslem MON/002-05-13/238002** a tvoří ji těchto **jedenáct podsbírek**:

- Podsběrka Archeologie
- Podsběrka Botanika
- Podsběrka Dějiny současnosti
- Podsběrka Etnografie
- Podsběrka Geologie
- Podsběrka Historická fotografie
- Podsběrka Historie
- Podsběrka Lunensia
- Podsběrka Numismatika

- Podsbírka Sbírková knihovna
- Podsbírka Zoologie

Počet evidenčních čísel sbírkových předmětů zapsaných v CES k 31. prosinci 2015 činí 25 387.

Zcela výjimečné postavení ve sbírkovém fondu Oblastního muzea v Lounech má **knihovna ročovského kláštera**, která byla převedena do sbírek muzea na začátku 50. let 20. století po zrušení augustiniánského konventu v Dolním Ročově. Na základě restitučních zákonů byla knihovna začátkem 90. let navracena řádu, ten ji však ponechal na základě smlouvy jako své depozitum v Oblastním muzeu v Lounech. Knihovna *de iure* tedy není součástí sbírky muzea, avšak muzeum ji využívá při své badatelské a prezentační činnosti a na oplátku o ni pečuje.

V roce 2015 proběhla **pravidelná inventarizace** sbírkových fondů muzea – kurátoři inventarizovali celkem 2 564 sbírkových předmětů ze všech výše zmíněných podsbírek. Na základě inventarizace byly konzervátorem následně ošetřeny předměty, které toho vyžadovaly (napadení plísněmi, červotočem aj.). U odborné restaurátorky Jany Náprstkové z Prahy bylo zadáno **restaurování** trojice špalíčků kramářských tisků (inv. č. S 220, S 223, S 231), které bylo v roce 2015 rovněž dokončeno. Akce proběhla s podporou dotačního schématu Ministerstva kultury ČR ISO – část D (Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví).

Z mimořádného navýšení příspěvku zřizovatele byla zrealizována **přestavba požární a zabezpečovací signalizace** v komplexu muzejních budov v Pivovarské ulici. Dosavadní systém elektrické požární signalizace (tj. s ústřednou z roku 1984) prošel zásadní rekonstrukcí a byl připojen na pult centralizované ochrany Hasičského záchranného sboru v Ústí nad Labem (systém LITES s ústřednou MHU 115). Dále byl dosavadní systém elektronické zabezpečovací signalizace připojen do systému centralizované ochrany Policie ČR.

Velkým problémem pro správu a ochranu sbírek muzejní povahy je špatný stavebně-technický stav dosavadního externího **depozitáře muzea**, o který je navíc veden soudní spor. Jedná se o zásadní handicap lounského muzea. Situace by v budoucnu měla být řešena adaptací nového depozitáře v Poděbradově ulici č. p. 599 v Lounech, který muzeum získalo od 1. ledna 2015 do své správy převodem z rezortu školství Ústeckého kraje. Na základě předloženého a schváleného investičního záměru proběhlo výběrové řízení na zhotovitele projektové dokumentace, které zadal investiční odbor Ústeckého kraje (který má celou akci v gesci). Zvítězila firma Zefraprojekt z Ústí nad Labem a v druhém pololetí roku 2015 začala projekce adaptace vzpomenutého depozitáře č. p. 599.

Archeologické výzkumy a nálezy

Lounské muzeum realizovalo v roce 2015 celkem 28 archeologických akcí. Vždy se jednalo o dozory na stavbách, jejichž výsledek byl z hlediska ochrany a záchrany archeologického dědictví negativní.

Prezentační činnost

Výstavní činnost

Těžiště prezentační činnosti muzea leželo v uplynulém roce na jedenácti autorských a převzatých výstavách, které téměř vždy doplňovaly doprovodné programy:

- **Slované** (20. 1. – 5. 4. 2015) – Výstava představila život starých Slovanů v kontextu nálezů ze středních a severozápadních Čech. Kurátorkou výstavy byla archeoložka muzea PhDr. Jiřina Štauberová.
Doprovodná akce:
Komentovaná prohlídka (12. 2. 2015) kurátorky archeologie lounského muzea PhDr. Jiřiny Štauberové.
- **Poklady mapové sbírky** (10. 2. – 29. 3. 2015) – Mapová sbírka Přírodovědecké fakulty UK vytvořila za podpory Ministerstva kultury ČR výstavu Poklady mapové sbírky. Expozice představuje unikátní mapy, atlasy a glóby, které nejsou běžně přístupné veřejnosti. Celý soubor kartografických exponátů byl takto vůbec poprvé prezentován veřejnosti v roce 2014 na Univerzitě Karlově. Část souboru se představila v Oblastním muzeu v Lounech, byla však doplněna ukázkou jednotlivých tisků ze sbírky muzejní knihovny. Výstavu připravila muzejní knihovnice Stanislava Profousová.
- **Květnové dny roku 1945 na Lounsku** (9. 4. – 31. 5. 2015) – Výstava připomněla poslední dny 2. světové války v regionu. Byla založena na unikátní fotodokumentaci květnových dnů, avšak nechyběly ani zbraně (např. kulomet Maxim), či modely letadel a bojové techniky. Připravil kurátor novějších dějin PhDr. Martin Vostřel.
Doprovodné akce:
Přednáška Republika a naše město v letech 1945-1948 (28. 4. 2015) – Vědecký pracovník Masarykova ústavu AV ČR PhDr. Michal Pehr, Ph.D. se zaměřil na poválečný vývoj Loun v kontextu československých dějin let 1945-1948.
Přednáška Kapitoly z konce války na Lounsku (14. 5. 2015) – Soukromý badatel a dlouholetý spolupracovník našeho muzea Jaromír Tlustý se v přednášce věnoval válečným operacím na Lounsku v samém závěru války.
Přednáška Konec války v českých zemích (26. 5. 2015) - Historik Mgr. Tomáš Jakl z Vojenského historického ústavu v Praze naopak seznámil auditorium s vývojem na konci války v Československu s ohledem na mezinárodní kontext.
- **Mikrokosmy** (14. 4. – 7. 6. 2015) – Výstavní projekt výtvarníků Markéty Váradiové a Michala Slejšky nabídl krasohledy, kaleidoskopy a na stejném principu vytvořené větší prostorové objekty a instalace. Výstava obsahovala 52 krasohledů a kaleidoskopů, symbolicky jeden pro každý týden v roce a do každého bylo možno nahlédnout.
- **Za obzorem** (9. 6. – 13. 9. 2015) – Pod tímto názvem byla prezentována výstava rozsáhlé sběratelské kolekce Tomáše Hobzíka z Mělníka, která se zaměřuje na stavby, ze kterých je možno pohlížet kamsi za obzor. Základ sbírky tvoří modely z papíru, dřeva, plastu i kovu, které představují celosvětovou ukázkou majáků (dnes třetí největší kolekce v Evropě) a modely českých a slovenských rozhleden a věží. Celá kolekce dnes obsahuje více jak 300 unikátních modelů, v našem muzeu jich bylo k vidění téměř dvě stě.

- **Živá zahrada** (16. 6. – 30. 8. 2015) – Výstava připravená ve spolupráci s Ekocentrem Dymnivka při DDM Postoloprty poradila, jak dát prostor k životu nejen sobě, ale také spoustě dalších živočichů na naší zahradě. Přiblížila široké veřejnosti téma přírodních zahrad, permakulturních záhonů a přírodě blízkého hospodaření. Za lounské muzeum spolupracovali kurátorka geologie Ing. Lenka Macová a kurátor botaniky Ing. Zdeněk Klouček.

Doprovodný program:

Soutěž Živá zahrada – cena veřejnosti (20. 4. – 4. 5. 2015) - Soutěž vyhlásilo v únoru letošního roku pro kolektivy žáků MŠ, ZŠ i SŠ Ekocentrum Dymnivka ve spolupráci s Oblastním muzeem v Lounech, Městem Louny, ČZS a KČT. Soutěžním úkolem bylo navrhnout takovou zahradu, aby splňovala kritéria přírodní – živé – zahrady, tedy takové, která umožňuje spoustě dalších živočichů sdílet v souladu s námi lidmi její prostor. Forma zpracování byla ponechána volné fantazii žáků a jejich pedagogů. Celkem se zúčastnilo 10 kolektivů dětí, žáků a studentů a vítězům byla předána Cena veřejnosti – dort Růži zahradnice.

- **Luna a kalich – M. Jan Hus a husitství v našem regionu** (8. 9. – 8. 11. 2015) - Velká výstava připravená společně se Státním okresním archivem v Lounech v rámci celoměstského projektu Husovy Louny 2015 u příležitosti 600. výročí Husova upálení. Výstava se zaměřila na vztah Jana Husa k Lounům, Žatci a širokému okolí severozápadních Čech. Představila období od počátku 15. století až do 20. století. Přiblížila návštěvníkům okolnosti kolem Husovu listu Lounským, Husův exil v Žatci, počátky i průběh husitské revoluce - svaz Žateckých, Lounských a Slánských. V gotické síni domu Sokolů z Mor - domu z 15. století byly vystaveny exponáty spojené s kališnickou církví: kalichy, monstrance, český graduál a další knihy i cenné sochy a obrazy. Návštěvníci se dozvěděli, jak Lounští slavili Husův svátek před sto lety i zajímavé osudy Husova pomníku. Za lounské muzeum spolupracovali na výstavě kurátoři PhDr. Martin Vostřel a ThLic. Jaroslav Havrlant, Th.D.

Doprovodný program:

Komentované prohlídky výstavou (12. 9. 2015) kurátora starších dějin ThLic. Jaroslava Havrlanta, Th.D.

Husovo skriptorium (30. 9. – 1. 10. a 3. - 4. 11. 2015) – akce zaměřená na školy. Hus zavedl čárku a háček (původně tečku) k českému písmu. Tím přispěl k zpřístupnění psaného jazyka lidem neznalým latiny. Proto i pracovníci muzea a archivu dětem hravou formou přiblížili Husovo písařské umění. Žáci byli rozděleni do čtyř skupin a přiděleni k jednotlivým stolům, kde se učili číst gotické písmo, psát lomeným perem, pečtit a zhotovit si Husovu kacířskou čepici. Své výtvary si mohli odnést domů.

Přednáška Husitský chorál v 16. století (10. 9. 2015) - Středověké obřady probíhaly většinou v latině, ale od počátku do nich pronikal národní jazyk. Čeština v liturgii dosáhla největšího rozmachu v kališnické církvi 15. a 16. století. Jak a při kterých příležitostech tehdy zněly české zpěvy v kostelích? Jak fungovala proslulá latinská a česká literátská bratrstva? O tom i ve vztahu k lounským graduálům, které byly při této příležitosti vystaveny, promluvil ThLic. Jiří Žůrek, Th.D.

Přednáška Hus a husitství: český a evropský kontext (6. 10. 2015) – Znamý odborník na husitství Prof. PhDr. Petr Čornej, DrSc. zasadil problematiku Husova učení a husitské revoluce do kontextu evropských dějin.

Přednáška Navštívil M. Jan Hus také Louny? (15. 10. 2015) - Vzhledem k tomu, že na přelomu let 1412/1413 Hus pobýval v Žatci, je velmi pravděpodobné, že zavítal také do Loun

a Slaného. Není to ovšem v rozporu s listem Lounským, v němž Hus říká, že zdejší měšťany na vlastní oči neviděl? O těchto spekulacích, o Husově korespondenci a díle zejména z doby jeho mimopražského exilu pojednala přednáška kurátora starších dějin ThLic. Jaroslava Havrlanta, Th.D.

Přednáška *Byl nebo nebyl M. Jan Hus na Krakovci?* (22. 10. 2015) - Pobyt M. Jana Husa na Krakovci patří mezi učebnicové historické fakty. Dokonce je uváděno přesné datum, kdy Hus odchází z Krakovce na svoji poslední cestu do Kostnice. Nicméně nejnovější výzkum ukazuje, že ne vše je tak jisté, jak se ještě donedávna zdálo, a že z interpretace historických pramenů lze dojít i k zcela opačnému závěru. Přednesl PhDr. Jan Krško ze Státního okresního archivu v Rakovníku.

- **Výstava *husitského fortifikačního umění*** (17. 9. – 15. 10. 2015) – Na výstavě se představily nejvýznamnější hrady doby husitské s raně zemními (srubovými) fortifikacemi a byl zhodnocen jejich vliv na profilování novověkého pevnostního stavitelství. Výstavu připravil spolek Hrady Českého středohoří.
- **Literární a historický odkaz Mistra Jana Husa** (3. 11. – 29. 11. 2015) – Výstava byla vytvořena ilustrátorkou dětských knih Zdeňkou Študlarovou, která použila prvky komiksu. Její kresby, doplněny o texty, vycházejí z historických podkladů tak, aby přibližovaly co nejvěrněji historickou skutečnost. Výstavu o slavném Jihočechevi připravila Městská knihovna Prachatice ve spolupráci s Církví československou husitskou k připomenutí 600. výročí upálení Mistra Jana Husa v Kostnici.
- **Betlémy rodiny Poncarovy – 3. část** (24. 11. 2015 – 24. 1. 2016) – Tradiční vánoční výstavu betlémů připravili opět lounští sběratelé manželé Jana a Petr Poncarovi. Ze své pestré sbírky představili jesličky skautské i exotické, betlémy s konkrétními místy z Čech, etnografické betlémy s lidovými kroji a stavbami a třeba také zbrusu nový betlém z pískovce.
Doprovodný program:
Betlémské světlo (19. 12. 2015) – Jednou ze zastávek lounských skautů při roznášení betlémského světla po městě bylo i naše muzeum.
Šmodrchání lampiček (20. 12. 2015) – Výroba lampiček pro betlémské světlo ve spolupráci se skautským oddílem v Lounech.
- **Rostlina vánoční** (8. 12. 2015 – 7. 2. 2016) – Na Vánoce a ke konci roku si již tradičně zdobíme své domovy nejenom vánočním stromečkem, ale i různými dekorativními rostlinami, které nám pomáhají vytvářet sváteční atmosféru a pohodu. Na výstavě si návštěvníci mohli prohlédnout rostliny a výrobky z rostlinných materiálů, které k Vánocům už neoddělitelně patří. Výstavu připravili kurátorka geologie Ing. Lenka Macová a kurátor botaniky Ing. Zdeněk Klouček.
Doprovodná akce:
Vánoční dílny (10. 12. 2015) – Návštěvníci si vyzkoušeli přípravu adventních a vánočních dekorací ze živých i sušených rostlinných materiálů, které si mohli odnést domů.

Přednášky

Mimo přednášek, které byly pojaty jako doprovodné akce ke krátkodobým výstavám, proběhly v prostorách muzea ještě další, rovněž určené pro širokou veřejnost:

- **Katolická teologie 1850 – 1950 a výzvy přírodních věd** (19. 1. 2015) – Vztah křesťanství k astronomii, evoluci a vzniku člověka je stále velmi zajímavé a diskutované téma. Jak se k tomuto problému stavěli čeští teologové v klíčové době, kdy se např. darwinismus teprve rodil, pojednal Prof. Ctirad V. Pospíšil, Th.D., který patří mezi nejpřednější současné teology.
- **Írán jak jej neznáte** (12. 3. 2015) – Přednáška nás zavedla do středovýchodní země plné hlubokých rozporů v politickém i sociálním životě, ale také úžasných přírodních a kulturních divů. Poznali jsme ji prostřednictvím bývalého pracovníka české ambasády v Teheránu Josefa Lešetického a jeho íránské manželky Elham Parsian.
- **Záhadná místa okresu Louny** (2. 4. 2015) – Kurátor botaniky Ing. Zdeněk Klouček provedl auditorium po tajemných a magických místech Lounska, Žatecka a Podbořanska.
- **V království bylinek a koření** (4. 6. 2015) – Kurátorka geologie Ing. Lenka Macová poradila, jak využít bylinky pro obohacení našeho života: které se hodí do čaje a které např. k pečenému masu. Součástí byl i test poznávání bylinek a malá ochutnávka.
- **Louny pro Nepál** (11. 6. 2015) - komponovaný charitativní večer zaměřený na současnou situaci v Nepálu, postiženém katastrofálním zemětřesením. Program večera byl zahájen krátkou prezentací o zemětřesení v Nepálu a možnostech pomoci pro tuto zemi a krátkým filmem Michala Reicha o práci týmu Namasté - Nepál v nepálských vesnicích. Po filmu vystoupila tanečnice ze skupiny Hassena Bollywood s indickým tancem. Večer byl zakončený promítáním filmu Davida Svárovského Příběh Tamanga. Program připraven ve spolupráci se spolkem Namasté - Nepál.
- **Napříč antickým Řeckem** (7. 7. 2015) – Kurátor novějších dějin PhDr. Martin Vostřel seznámil auditorium se svou cestou po památkách antického Řecka.
- **Džbán – Podlesí a lidová architektura** (13. 8. 2015) – Zapomenuté památky lidového stavitelství v oblasti Džbánu představil vedoucí Archeologického skanzenu v Březně Mgr. Miroslav Černý.
- **Louny – město, války a kultura v barokní době** (15. 9. 2015) – Málo známé detaily tvrdé a rozporuplné barokní doby přiblížil auditoriu profesor lounského gymnázia PhDr. Karel Mareš.

Mimo prostory muzea kurátoři uspořádali podle své odborné specializace řadu osvětových **přednášek po školách, spolcích** (např. Spolek rodáků a přátel města Loun) a **kulturních institucích** (Městská knihovna Louny, místní lidové knihovny v regionu), popř. pro oficiální delegace Města Loun.

Ostatní prezentační akce

V roce 2015 muzeum pořádalo, či se podílelo i na dalších prezentačních akcích, které se již staly tradiční a oblíbené u návštěvnické veřejnosti:

- **Jarní tvoření** (25. - 26. 3. 2015) – Zájemci si vyzkoušeli různé techniky zdobení vajec a výroby jarních a velikonočních dekorací. Mohli si vyrobit i vlastní perníky ze starých forem a po celý den jim dělala společnost malá živá kuřátka s králíkem.
- **Den Země v muzeu** (22. 4. 2015) – První ročník akce, která má za cíl prezentovat práci přírodovědného oddělení a přírodovědné sbírky muzea. Návštěvníci (akce je určena hlavně pro školy) si otestovali své znalosti botaniky, geologie a ekologie, mohli si přivonět k bylinkám, namalovat svůj kámen nebo vyrobit krmítko pro ptáky.

- **Slavnosti stepí** (IV. ročník – 16. 5. 2015) – Velkolepá akce pořádaná Správou Chráněné krajinné oblasti České středohoří, která má za cíl popularizovat evropsky významnou lokalitu – vrch Ranou u Loun a fenomén stepí (jakožto domova celé řady chráněných druhů rostlin a živočichů) v Lounském středohoří vůbec. Lounské muzeum se poprvé v roce 2015 stalo partnerem akce (přímo na slavnosti byl připraven muzejní stánek s aktivitami pro návštěvníky).
- **Lounská muzejní noc** (V. ročník – 22. 5. 2015) – **Téma: Mystifikace, hry a šálení zraku**
Návštěvníkům byla nabídnuta spousta her, programy pro děti, promítání, přednášky, vystoupení kouzelníka, ale také pohádky, hudební vystoupení nebo výstavy. V rámci programu lounské muzejní noci byly pro ně přichystány i atraktivní programy v knihovně, loutkovém divadle, Sokole, Galerii města Loun, Základní umělecké škole nebo v Muzeu zkamenělého lesa.
- **Noc kostelů** (29. 5. 2015) – Muzeum (kurátor starší historie ThLic. Jaroslav Havrlant, Th.D.) společně s Městským informačním centrem (MIC) v Lounech uspořádalo poznávací a poutní cestu po kostelech lounského venkova, které jsou většinou veřejnosti nepřístupné.
- **Dny evropského dědictví** (European Heritage Days – EHD – 12. 9. 2015) – pořádané MIC v Lounech, k nimž se muzeum připojilo zpřístupněním expozic Oblastního muzea v Lounech a Archeologického skanzenu v Březně u Loun zdarma. V administrativní budově muzea v Pivovarské ulici č. p. 28 byly zpřístupněny běžně nepřístupné gotické sklepní prostory a dvorek muzea s menhirem. Bylo představeno pokračování úspěšného projektu BYLO TU..., NENÍ TU...II.: v centru města byly rozmístěny historické fotografie upravené MUDr. Bořkem Zasadilem, ke kterým pronesl kurátor muzea PhDr. Martin Vostřel tři komentované prohlídky. Kurátor muzea ThLic. Jaroslav Havrlant ThD. provedl zájemce ve třech komentovaných prohlídkách po výstavě Luna a kalich.
- **Vánoce v muzeu** (19. 12. 2015) – tradiční akce, kterou pořádá muzeum společně s Městem Louny, má charakter vánočních trhů. Tento rok byly směřovány nejen do muzejních budov a obou muzejních dvorků, ale rovněž do Pivovarské ulice, která byla tento den uzavřena pro běžnou dopravu. Zahájili je Žatečtí trubači slavnostní fanfárou a pásmem koled. K vidění bylo kratochvilné divadlo, kejklíř, kouzelník, věštec, soutěž ve zdobení perníčků a na závěr ohňová show. Vánoční náladu zpříjemnily středověké kapely a na ulici, na obou dvorech muzea a v přízemí muzejních budov probíhaly ukázky různých řemesel (tesař, kovář, perníkář, výroba svíček a vánočních ozdob z korálků a z papíru, textilní dekorace...) a prodej různých drobných dárků a třeba i vánočních kaprů.

Mimořádnou akcí v uplynulém roce byl celoměstský **projekt Husovy Louny 2015**, kterého se mimo muzeum zúčastnily ještě další lounské instituce – Městská knihovna, Základní umělecká škola, Církev československá husitská a Státní okresní archiv. Město Louny tento projekt velkoryse podpořilo finančními prostředky. Muzeum – mimo již výše zmíněné výstavy **Luna a kalich – M. Jan Hus a husitství v našem regionu** a doprovodných akcí s ní spojených – na projektu participovalo těmito akcemi:

- **Tematická exkurze po stopách M. Jana Husa I: Kostnice** (5. - 7. 6. 2015)
- **Tematická exkurze po stopách M. Jana Husa II: Kozí hrádek a Tábor** (24. – 25. 10. 2015)
- **Tematická exkurze po stopách M. Jana Husa III: Krakovec** (19. 9. 2015)

- **Pálení hranice na Červeňáku a lampionový průvod do Loun** (5. 7. 2015) – V předvečer svátku upálení M. J. Husa uspořádalo muzeum ve spolupráci se Sokolem a Klubem českých turistů. Na vrchu Červeňák u Loun byly připraveny hry pro děti a zapálena upomínková hranice. Po setmění byl vypraven lampionový průvod až na lounské náměstí.
- **„Abychme hodně pamatovali“ – zpěvy a čtení z husitských Čech** (6. 11. 2015) – koncert v kostele sv. Petra v Lounech. Hudba, která zněla nejen v kostelích 15. a 16. století, a slovo (mj. i přednesení Husova listu Lounským) v podání pražského souboru Gontrassek.

Zcela novými aktivitami, které mají za cíl přitáhnout do muzea další okruh zájemců, je **dvojice kroužků**, které probíhají od října 2015 v rámci spolupráce s Ekocentrem Dymnivka při Domě dětí a mládeže v Postoloprtech:

- **Dendrologie** – lektorka Ing. Zdeňka Parýzková z Ekocentra Dymnivka.
- **Mladý badatel** - přírodovědný kroužek pro děti – lektory jsou kurátor botaniky Ing. Zdeněk Klouček a kurátorka geologie Ing. Lenka Macová.

Důležitým bodem prezentace muzea jsou i otvírací hodiny pro veřejnost o **Štědrý den (9 – 16 hodin) se vstupem zdarma**.

Stálé expozice

Současná historická expozice mapuje vývoj severozápadních Čech od vlády císaře Karla IV. až po nástup Jiřího z Poděbrad s těžištěm v období husitské revoluce. Přírodovědná expozice Krajina v srdci Evropy se zabývá přírodními hodnotami a ochranou životního prostředí v regionu severozápadních Čech. Obě expozice již z hlediska prezentačních technik zastaraly – pochází z přelomu 80. a 90. let 20. století – a proto bude nutná jejich radikální proměna.

V roce 2014 jsme začali pracovat na **proměně první části přírodovědné expozice**, jejímž hlavním tématem budou stepi Lounského středohoří. Proměna byla na konci roku 2014 dovedena do fáze projektové přípravy a na sklonku roku 2015 započala realizace úprav v interiérech muzea. Dokončení proměny a slavnostní otevření této expozice je plánováno v druhém pololetí roku 2016. Architektonický návrh expozice zpracoval Ing. arch. Jiří Jarkovský z Litoměřic, věcnou náplň kurátor botaniky Ing. Zdeněk Klouček a kurátorka geologie Ing. Lenka Macová a odborníci Správy Chráněné krajinné oblasti České středohoří v Litoměřicích. Proměnu této části expozice se podařilo uhradit z externích zdrojů – dotačního programu Evropské unie Life+, jehož řešitelem je Správa CHKO České středohoří v Litoměřicích. Je to jeden z výrazných plodů spolupráce s tímto subjektem. V této souvislosti proběhla dne 1. 12. 2015 **dernisáž** stálé expozice **Krajina v srdci Evropy** za přítomnosti jejího tvůrce Mgr. Antonína Hluštíka, CSc.

Na konci roku 2015 byl dokončen **projekt proměny druhé části přírodovědné expozice**, jejímž tématem je geologická minulost a současnost regionu. Architektonický návrh expozice zpracoval Ing. arch. Jiří Jarkovský z Litoměřic, věcnou náplň kurátorka geologie Ing. Lenka Macová. Pro realizaci druhé části přírodovědné expozice bude nejprve nutno nalézt dostatečné zdroje financování.

I v roce 2015 byla od května do konce září pro návštěvníky muzea (zdarma) přístupná **odpočinková zóna na dvorku** expoziční budovy č. p. 43: „Posezení pod věží“ (myšleno pod věží

chrámu sv. Mikuláše). Skládá se z odpočinkových setů (dřevěná křesla a stůl se slunečníkem) a z doplňkových aktivit: **smyslová stezka**, písek pro děti, noviny pro dospělé aj. Zároveň je možno se občerstvit kávou, čajem či jinými nealkoholickými nápoji, které jsou k dostání v pokladně muzea. V tomto roce byla pro poučení návštěvníků doplněna **bylinkovou spirálou** - záhonem stočeným do spirály, který slouží k pěstování bylinek, léčivek a jedlých trvalek. Díky vyvýšené stavbě spirály a orientaci ke světovým stranám dokáže vytvořit vhodné podmínky pro pěstování mnoha druhů rostlin se zcela rozdílnými nároky.

Archeologický skanzen Březno u Loun

Činnost pracovníků v Archeologickém skanzenu Březno u Loun byla v roce 2015 soustředěna především do údržbových (**oprava hrnčířské pece** jako příprava na výpal keramiky v rámci keramického symposia) a úklidových prací v celém areálu. Z mimořádného navýšení příspěvku zřizovatele byla realizována výstavba **nového štípaného plotu** kolem expoziční části areálu a **nová pokladna**. Pro veřejnost byly připraveny tyto prezentační akce:

- **Prtský špacír** (18. 4. 2015) - Archeologický skanzen Březno byl jedním ze stanovišť II. ročníku tohoto turistického pochodu a cyklistické jízdy.
- **Zahajovací večer ve skanzenu** (16. 5. 2015) – Po celý den probíhala oprava hrnčířské pece, večer byla přednesena vedoucím skanzenu Mgr. Miroslavem Černým přednáška o březenské keramice a celý den zakončil táborový oheň.
- **Dětský den** (IV. ročník, 6. 6. 2015) – K vidění byla výroba pravěkých kamenných nástrojů, tkaní na svislém stavu nebo pletení košů, návštěvníci si mohli vyzkoušet mletí zrní na zrnotěrce nebo rotačním kamenném mlýnku a jiné dovednosti, nechyběl ani kouzelník mistr Waldini.
- **Týden řemesel zaměřený na výrobu slovanské keramiky** (16. - 18. 6. 2015) - Akce určená zejména školám a zájmovým skupinám, které si vyzkoušely výrobu slovanské keramiky a viděly v činnosti staroslovanskou keramickou pec. Pokusnou výrobu slovanských nádob předvedli dětem hrnčíři Petr Volf a Jiří Duchek, dále se jim věnovala s připraveným programem keramička Kateřina Pačtová (pracovala jako dobrovolnice) a vedoucí skanzenu Mgr. Miroslav Černý. Celá akce vyvrcholila **Slavností výpalu** (20. – 21. 6. 2015) s vystavením vypálených slovanských hrnců a vystoupením folklórního souboru Čtyřlístek z Nového Strašecí.
- **Staroslovanské posvícení** (27. 9. 2015) – Představení výroby pochoutek s tisíciletou tradicí (sýr, mošt, medovina, perník, placky a kaše všeho druhu) doplněné folklórním vystoupením souboru Základní umělecké školy v Žatci.

Mimo tyto akce byly ve skanzenu připraveny vedoucím skanzenu Mgr. Miroslavem Černým **programy pro školní skupiny a zájmové skupiny mládeže**, které byly realizovány ve vyučovacím čase a které vhodně doplňují výuku dějepisu (**Skanzen místo školy**). Důraz byl při nich kladen jak na poznávací složku výuky s využitím jedinečných specifik skanzenu, tak na složku zábavnou, neboť programy obsahovaly i pohybové a orientační soutěže.

Publikační činnost

U příležitosti 600. výročí upálení M. Jana Husa vydala Církev československá husitská v Lounech sborník historických prací **M. Jan Hus a Louny**, do kterého přispěli historikové muzea – ThLic. Jaroslav Havrlant, Th.D. se studií Navštívil M. Jan Hus také Louny? a PhDr. Martin Vostřel se studií První cesta Čechů do Kostnice v roce 1868.

Kurátoři historických sbírek muzea (ThLic. Jaroslav Havrlant, Th.D. a PhDr. Martin Vostřel) se rovněž podíleli na redakčních pracích sborníku Poohří 5 – Církev a společnost, který vydalo o. s. Historie a současnost Poohří.

Návštěvnost

V roce 2015 navštívilo Oblastní muzeum v Lounech celkem 13 078 návštěvníků. Z tohoto počtu navštívilo stálé expozice, krátkodobé výstavy a ostatní prezentační akce v muzejním areálu v Pivovarské ulici (č. p. 28, 43 a 189) v Lounech celkem 8 841 návštěvníků a expozice a prezentační akce Archeologického skanzenu v Březně u Loun 4 237 návštěvníků. Z hlediska struktury návštěvnosti bylo z celkového počtu návštěvníků pouze 66 cizinců.

Hospodaření muzea

V roce 2015 hospodařilo Oblastní muzeum v Lounech s příspěvkem zřizovatele v celkové výši 9.796.000,- Kč. Největší položkou v rozpočtu muzea jsou osobní náklady, které za uplynulý rok činily 7.244.000,- Kč (včetně odvedeného zdravotního a sociálního pojištění). Příznivé výsledky v oblasti návštěvnosti se projeví ve výši vybraného vstupného (119.329,- Kč) a ve výši tržeb z prodeje upomínkových předmětů a propagačních materiálů (94.650,- Kč). Úspěšné bylo muzeum i v získávání příspěvků, dotací a grantů z veřejných rozpočtů – celkem získalo 243.730,- Kč (největší část – 90.000,- Kč – byla získána od Města Loun na podíl muzea v projektu Husovy Louny 2015).

Pracovní tým

Ve stálém pracovním poměru pracovali v Oblastním muzeu v Lounech k 31. prosinci 2015 tito zaměstnanci:

PhDr. Jiří Matyáš – ředitel muzea

Jana Husáková – ekonomka, zástupkyně ředitele

Odborné oddělení: **Vlastimil Ajksner** – konzervátor, **ThLic. Jaroslav Havrlant, Th.D.** – historik starších dějin, kurátor podsbírek Historie, Historická fotografie a Numismatika, **Ing. Zdeněk Klouček** – botanik, kurátor podsbírek Botanika a Zoologie, **Ing. Lenka Macová** – geolog, kurátorka podsbírky Geologie, **Stanislava Profousová** – knihovnice, kurátorka podsbírky Sbírková knihovna a Lunensia,

PhDr. Martin Vostřel – historik novějších dějin, kurátor podsbírek Dějiny současnosti a Etnografie,
PhDr. Jiřina Štauberová – archeolog, kurátorka podsbírky Archeologie.

Ekonomicko-provozní oddělení: **Ivana Svobodová** – mzdová účetní, majetek, **Veronika Škuthanová** – pokladní, dokumentátorka, **Marcela Knytlová** – uklízečka, **Marie Brožová** – expozice: pokladní. Expozice: průvodkyně (úvazek 0,5): **Kateřina Frajtová, Jaroslava Kundrtová, Eva Šimonová, Lucie Šulganová**. Bezpečnostní pracovníci – obsluha EZS, EPS: **Svatopluk Čech, Michael Roubal, Petr Svoboda, Milan Horník**.

Archeologický skanzen Březno u Loun: **Mgr. Miroslav Černý** – vedoucí skanzenu, **Vít Martínek** – pokladní, průvodce, **Václav Jíra** – pokladní, průvodce, údržbář.

Celkem v Oblastním muzeu v Lounech pracuje 24 zaměstnanců, přepočtený stav činí 20,76 zaměstnance.

V Lounech dne 1. června 2016

Předkládá PhDr. Jiří Matyáš, ředitel Oblastního muzea v Lounech, p. o.